

מס שפתיים

נחמיה שטרסלר

קשה להבין את בנימין נתניהו, יובל שטייניץ ומנואל טרכטנברג. מדוע הם כל כך מתעקשים לשמור על מסגרת התקציב? הרי עומדת לרשותם דרך נהדרת להפוך לסופר-פופולריים: לקבל את המלצות מי שברוב צניעות מתהדרים בכינוי "צוות המומחים" של תנועת המחאה, ולהגדיל את תקציב המדינה בעשרות מיליארדים שיועברו לחינוך, לבריאות, לדיור ולרווחה. כך יזכו למחיאות כפיים סוערות מהציבור הרחב, שברוב תמימותו יאמין שהנה חייו עומדים להפוך לגן עדן.

יוסי יונה מ"צוות המומחים" אינו עוסק בקטנות. הוא מכריז ש"נדרשים מאות מיליארדים כדי לתקן את העוולות", ו"המומחים" האחרים מציעים לנו מכל טוב: להגדיל ב-30% את תקציב החינוך, לספק חינוך חינם מגיל חצי שנה ועד תואר ראשון, לבטל תשלומי הורים, להקטין את מספר התלמידים בכיתה ל-21, להעלות את גובה כל הקצבאות הסוציאליות, להגדיל את תקציב הבריאות ב-10 מיליארד שקל, לספק לכולם אשפוז סיעודי וטיפולי שיניים בחינם, וגם לקצר את שבוע העבודה ולהגדיל את החופשות השנתיות. וזה רק חלק זעיר מההמלצות הנדיבות. כלומר, גם נעבוד פחות, גם נבלה יותר, וגם נקבל הרבה יותר שירותים מהממשלה. אז מי יכול להתנגד לגן עדן שכזה?

כדי לממן את כל ההטבות האדירות הללו, מציע "צוות המומחים" להעלות באופן דרמטי את שיעורי המסים, ולמקם את ישראל בצמרת נטל המס העולמי. הם רוצים להעלות את מס ההכנסה השולי ל-55%, להעלות את מס רווחי הון ל-40% ואת מס החברות ל-31%. אבל הם טועים בחשבון. גם העלאות חדות כאלה לא יספיקו כדי לממן את "מאות המיליארדים" של יוסי יונה.

וזה לא הכל, כי מדובר כאן בטעות כלכלית בסיסית של אביה ספיבק ויוסף זעירא מ"צוות המומחים". הם מניחים שאפשר להעלות את המסים לגובה לא סביר, הרבה יותר ממה שמקובל במדינות המערב, אך בלי לפגוע בצמיחה ובתעסוקה. הם מניחים, בטעות, שההשקעות הזרות ימשיכו לזרום באותו קצב, ושהמשקיעים המקומיים לא יברחו לחו"ל, למרות שהבטיחו להם הורדת מס חברות ל-18% והנה קיבלו 31%. הם לא מבינים שגובה המס הוא אחד המשתנים המשפיעים ביותר על ההחלטה היכן להשקיע.

ברור גם שאם המס השולי יעלה ל-55%, ההתחמקות ממס תשבור שיאים, ויש אינספור דרכים חוקיות להתחמק ממס. הרי למדנו כבר מניסיון העבר שכאשר אתה מעלה את המס לגובה לא סביר, מספר המתחמקים גדל וההכנסות ממס יורדות במקום לעלות. כלומר מדובר במס שפתיים בלבד.

כמו כן, עצם הגדלת ההוצאה הציבורית בחדות גורמת נזק לצמיחה ולתעסוקה, ולכן להאטה ולירידה בהכנסות ממס. ככל שהממשלה תיקח מהמשק יותר משאבים, כך יישאר לסקטור העסקי פחות, והוא יילך וישקע. כך יהיו פחות צמיחה, פחות מקומות עבודה תחרותיים, ופחות הכנסות ממסים לממשלה. כלומר, הגדלת הוצאות חדה תוך כדי העלאה חריפה של שיעורי המס כן יגדילו את הגירעון בתקציב, בניגוד לדבריהם של ספיבק וזעירא. וגירעון גדול מוביל לחוב ציבורי גדול, להורדת דירוג האשראי, לפגיעה בצמיחה ולעלייה באבטלה.

למשק הישראלי יש שני עוגנים: גודל התקציב וגודל הגירעון. אם החבל של אחד העוגנים ייקרע, הספינה תתנדנד וגלים יציפו את הסיפון. אך אם נתנתק משני העוגנים, הספינה תיסחף למים הסוערים של המשבר העולמי, ותיטרף בגלים.

ואת הגורל המר הזה רוצים למנוע מאתנו נתניהו, שטייניץ וטרכטנברג. לכן הם מוותרים על אהבת הציבור היום, כדי לזכות באהבתו מאוחר יותר, כאשר כולם יתפכחו ויבינו שאי אפשר להוציא מאות מיליארדים בלי להתמוטט. ראו את יוון, פורטוגל, ספרד ואירלנד.

די מקובל אצלנו להשמיץ את המנהיגים. לטעון שהם חסרי אחריות, שחושבים רק על הכיסא. אבל במקרה הזה, הפופוליסטים חסרי האחריות הם "צוות המומחים".